

مجاز شدن تاخیرات پیمانکار در صورت تمدید مدت اولیه پیمان

تأخیر در انجام پروژه واقعی این است که در اکثر پروژه های صنعت ساخت کشور اتفاق می افتد و رسیدگی به تأخیرات مجاز و غیرمجاز (مجاز شدن تأخیرات) یکی از مباحثی است که همیشه بین کارفرما مشاور و پیمانکار بحث برانگیز بوده است.

هدف از نگارش این متن بررسی آثار حقوقی تمدید مدت پیمان پیش از تنظیم صورتمجلس تأخیرات میباشد. طبق عرفی که در پروژه های کشور رایج است، معمولاً اگر پیمانکار در اثر تأخیر، خلع ید (ماده ۴۶ نشریه ۴۳۱۱) نشود، پس از تحویل موقت موضوع پیمان نسبت به رسیدگی به تأخیرات مجاز و غیرمجاز اقدام می نمایند. در طول پروژه پس از پایان مدت اولیه شاهد نامه نگاری هایی به سازمان های بیمه هستیم که معمولاً در انتهای این نامه ها از جملات این نامه صرفاً جهت ارائه به سازمان تامین اجتماعی به منظور فراهم نمودن امکان تحویل لیست بیمه کارکنان پیمانکار یا در جهت تسهیل در تمدید بیمه نامه های پیمان صادر شده و رسیدگی به تأخیرات مجاز و غیرمجاز در پایان کار بررسی خواهد، استفاده می شود.

با بررسی رویه قانونی تمدید مدت پیمان با توجه به مفاد ماده ۳۰ نشریه ۴۳۱۱ در خواهیم یافت که در صورتیکه لایحه تأخیرات توسط پیمانکار تهیه نشده و صورت وضعیت های موقت ایشان پس از گذشت مدت اولیه پیمان پرداخت شود، درج این عبارات هیچ فایده ای نداشته و در صورت پرداخت صورت وضعیت های موقت تأخیرات حاصل شده مجاز شناخته می شود و در این صورت این کارفرمای پروژه است که می بایست اثبات نماید که تأخیرات غیر مجاز است.

مطابق بند ج ماده ۳۰ نشریه ۴۳۱۱ در پایان مدت اولیه پیمان مهندس مشاور با کسب نظر پیمانکار علل تأخیر را بررسی کرده و با توافق پیمانکار میزان مجاز و غیرمجاز آن را با توافق پیمانکار و نتیجه را به کارفرما گزارش می کند.

در صدر این ماده در بند الف بیان داشته که پیمانکار می تواند درخواست تمدید مدت پیمان را در صورت وقوع هر یک از موارد زیر بنماید. کلمه می تواند در اینجا مفهوم اختیار نداشته چرا که اگر هر یک از موارد بند الف ماده ۳۰ اتفاق نیفتد در آن صورت پیمانکار نمی تواند درخواست تمدید مدت پیمان را بنماید، بنابراین این فرض اشتباه بوده و عبارت می تواند معنای اجبار دارد.

از مفاد بند ج ماده ۳۰ اینطور استنباط می شود که اگر پیمانکار درخواست مدت پیمان را ننماید این مشاور است که می بایست علل تأخیر را بررسی کرده و توافق پیمانکار را در مورد مجاز یا غیرمجاز بودن تأخیرات حاصل نماید.

حال فرض می کنیم در پروژه ای مدت اولیه پیمان به اتمام رسیده و پیمانکار درخواست تمدید پیمان را ننموده است مهندس مشاور نیز نامه ای را بابت تمدید مدت پیمان به کارفرما ارسال می نماید و با درج این جمله که مفاد این نامه تنها بابت تمدید مدت پیمان برای سازمان تامین اجتماعی و تأخیرات مجاز و غیرمجاز در انتهای پروژه بررسی می شود تعهد رسیدگی به تأخیرات را به تعویق می اندازد.

مجاز شدن تأخیرات پیمانکار

مجاز شدن تأخیرات

از نظر قانون مفاد درج شده در نامه ارسالی به تامین اجتماعی یک اماره قانونی و یا یک سند ظنی بوده بدین معنا که با وجود چنین نامه ای و با توجه به بند ج ماده ۳۰، تأخیرات از نظر قانون مجاز به حساب می آید. در چنین حالتی این کارفرمای پروژه است که می بایست ثابت کند تأخیرات پیمانکار غیر مجاز می باشد در واقع کارفرما بایستی با ارائه سند قطعی، اماره ی ظنی ای که در بالا بدان اشاره شد را کنار زده و قصور پیمانکار در انجام تعهداتش را طبق ماده ۳۰ نشان دهد. در واقع در این حالت این کارفرمای پروژه است که مدعی است که تأخیرات غیرمجاز بوده و طبق قاعده "البینه علی المدعی" این کارفرما ست که باید برای ادعای خود دلیلی قانونی ارائه نماید.

با توجه به اینکه برای رسیدگی به تأخیرات پروژه می بایست مطابق مفاد ماده ۳۰ عمل نمود و مفاد درج شده در این ماده تماماً مرتبط به تعهدات کارفرما است بنابراین کارفرما نمی تواند با ارائه سندی قطعی اثبات نماید که پیمانکار تأخیر غیرمجاز داشته است. بنابر این تمامی تأخیرات مجاز خواهد بود.

در صورتیکه بر فرض محال، نامه های تمدید مدت پیمان بابت بیمه نامه ها و مشابه آنها در دست پیمانکار نباشد، با استناد به این نکته که در زمان تأخیرات غیرمجاز، صورت وضعیت های موقت ایشان توسط کارفرما پرداخت می شده است، با توجه به اینکه، ذی حسابی کارفرما به دلیل آنکه، مدت پیمان تمام شده بوده است و نمی توانسته صورت وضعیت ها را پرداخت نماید، با این حال، این صورت

وضعیت ها، پرداخت شده است؛ نتیجه آنکه پرداخت صورت وضعیت های موقت پیمانکار، با مجاز دانستن تأخیرات پیمانکار، پرداخت شده است؛

بنابراین، طبق رویه بالا مجدداً بار اثبات غیرمجاز بودن تأخیرات، بر عهده ی کارفرما خواهد بود.

بررسی یک نمونه رأی (شورای فنی استان) مجاز شدن تأخیرات

در پی ارسال نامه شماره ۲۰۲۲/۹۳ مورخ ۰۳/۱۰/۱۳۹۳ شرکت پیمانکاری (ا.ا.ش) به انجمن صنفی، با موضوع رسیدگی به اعتراض مشارالیه، در خصوص نحوه رسیدگی دستگاه اجرایی (کارفرما) به صورت وضعیت قطعی و محاسبه تأخیرات پروژه مسکن مهر یکی از شهرستانهای استان خراسان رضوی و نامه نگاری انجمن مذکور با شماره ۰۹۳/ذ۶۰۱۹/ در مورخه ۰۴/۱۰/۱۳۹۳ مدیرکل محترم دفتر فنی استانداری خراسان رضوی، با ارسال دعوتنامه شماره ۳۸۰۴۲/۴۱/۳۸ مورخ ۱۱/۱۱/۱۳۹۳ برای اصحاب دعوی و سایرین، در تاریخ ۲۳/۱۱/۹۳ نسبت به تشکیل پنجاه و سومین جلسه کمیته پیمان شورای فنی استان، اقدام و پس از بررسی اسناد، مدارک و استماع نظرات کارفرما، مهندسین مشاور، پیمانکار و نماینده انجمن صنفی، در تاریخ ۱۰/۱۲/۱۳۹۳ مبادرت به صدور رأی شماره ۴۲۳۶۷/۴۱/۳۸، به شرح ذیل میکند که منطوق آن عیناً و بدون دخل و تصرف، ارائه شده است:

۱. تاریخ ابلاغ قرارداد ۲۱/۱۰/۱۳۹۰ بوده که، مدت اولیه پیمان ۴ ماه است.

۲. قرارداد، سه نوبت تا تاریخ های ۰۴/۱۳۹۱ و ۲۵/۰۴/۱۳۹۱ و ۳۰/۱۲/۱۳۹۱ و ۳۱/۰۴/۱۳۹۲ تمدید گردیده است

۳. تاریخ تحویل موقت پروژه ۰۱/۰۳/۱۳۹۲ است. با عنایت به موارد فوقالذکر و به استناد بند (ج) ماده ۳۰ ش.ع.پ که، کارفرما معادل تأخیر مجاز نسبت به تمدید مدت پیمان اقدام می نماید، بنابراین با توجه به اینکه قرارداد تا تاریخ ۳۱/۰۴/۱۳۹۲ تمدید شده و در تاریخ ۰۱/۰۳/۱۳۹۲ تحویل موقت شده است، مشمول جریمه تأخیر مجاز نمی باشد

نویسنده: حسین زاده، حمید؛ «بررسی آثار حقوقی تمدید مدت پیمان، پیش از تنظیم صورتمجلس تأخیرات»، نشریه ستبران سندیکای صنعت برق ایران و وب سایت حقوق احداث

کلینیک حقوقی استیناف گر با سال ها تجربه در خصوص مسائل مختلف حقوقی آماده ارائه هرگونه مشاوره رایگان به شما هم میهنان عزیز می باشد.